

2009-02-10

Dnr SLU ua 59-4065/08
Bilaga 1

**Yttrande från professor Barbara Ekbom, Institutionen för växtproduktionsekologi:
En svensk forskningsstrategi inom ekologisk produktion och konsumtion 2009 till 2015**

1. Det bör förklaras vem som står bakom detta förslag. I följebrevet står det ” Det nationella samrådet för initiering och uppföljning av forskningsfinansiering inom ekologisk produktion och konsumtion har nu utarbetat ett förslag till forskningsstrategi. Samrådet består av forskningsfinansiärer, myndigheter samt branschföreträdare i livsmedelskedjan.” Detta står inte i förslaget. Det bör framgå vilka personer eller vilka organisationer har varit delaktiga i förslagets utformning.

2. Det är vanligt att en strategi innehåller förslag till mål. Det är inte klart vad målen är i detta utkast. Man listar slutsatser of rekommendationer från den internationella utvärderingen men det är inte tydligt vilka av dessa mål man avser behandla i strategin.

3. I beskrivningen av målgruppen kan man hitta följande mål som direkt rör forskning:

- a. att stärka internationaliseringen och den vetenskapliga kvaliteten av den svenska forskningen
- b. att stärka samordning och ansvarsfördelning mellan olika finansiärer
- c. att utforma arbetsprocesser för att identifiera behov och prioritera behov av ny kunskap
- d. att utforma arbetsprocesser för att säkra relevans vid formulering av forskningsbehov i treåriga ramprogram.
- e. att utgöra ett policydokument att hänvisa till vid ansökan om medel och bli ett stöd för forskare som är intresserade av aktörsdeltagande ansatser, men också vara ett stöd för ökad egen internationalisering och stärkt vetenskaplig kvalitet

Det sista målet är något tveksamt. Att ha ett policydokument att hänvisa till verkar vara ett konstigt behov eftersom utlysningen naturligtvis bör innehålla en beskrivning av den forskning som efterlysas. Det är också oklart hur en forskningsstrategi kan bli ett stöd. Man kan däremot ha som mål att man införa stödåtgärder.

4. Det är inte klart vad avsnittet om ansvarsfördelningen syftar till. Om man läser mellan rader så finns det en viss kritik mot Formas som uppfattas att stödja forskning som inte är relevant. Formas är den enda finansiär som ska säkra även vetenskaplig relevans och därmed bör man även diskutera denna relevans. Forskningskommunikation är mycket viktigt och det kan även vara ett mål i en strategi, men med tanke på att CUL redan har denna uppgift så behöver det kanske inte vara med i en strategi.

*Min erfarenhet har varit att det finns ansökningar till Formas som avser behandla mycket relevanta frågor, men den vetenskapliga kvaliteten är undermålig. Ingen kan tycka att det är en bra idé att stödja dålig kvalitet. I bedömningsgrupperna vid Formas har man haft många ledamöter från t.ex. Danmark. Dessa personer har kompetens att bedöma relevansen för forskning för ekologisk produktion.

5. Det sista avsnittet, ”strategiska frågor”, bör innehålla förslag till åtgärder för att uppnå olika mål. I stället har man föreslaget mera diskussioner och utformning av handlingsplan. Ibland kan inte problem lösas med mera forskning och man bör vara beredd att skilja mellan forskning och utvecklingsprojekt. Det är en bra idé att identifiera problem med deltagande av olika aktörer, men man bör vara mera kritisk till vilka som kan lösas med forskningsinsatser.

Man tar upp ramprogrammet och vill ha en bred direkt förankring. De tidigare ramprogrammen har varit föremål för bred förankring så det är svårt att se vad som är nytt här.

Det är mycket möjligt att man behöver mera styrning för att få till stånd efterfrågad forskning och excellenta forskarmiljöer. Men det enda förslaget är att samrådet upprättar en handlingsplan. Ett problem verkar vara att man saknar bra tvärvetenskapliga miljöer. Det vore bra om det fanns mera konkreta förslag om hur man bygger sådana miljöer. Det finns forskning om detta som strategiskrivarna kanske kunde ta del av.

Behovet av en diskussion om en svensk forskningsprofil är onekligen stor. Men hur ska denna diskussion gå till och vem ska delta?

Internationalisering är en viktig fråga som har tagits fram även av utvärderingen. Tyvärr finns det inga förslag för hur man ska angripa detta problem. Man föreslår (igen) en diskussion.

Infrastruktur frågan är definitivt inte bara en fråga för forskning om ekologisk produktion. Fakulteten redan stödjer långliggande försök och diskuterar faciliteter.